

УДК 657:378

Свірко Світлана Володимирівна,
доктор екон. наук, проф.,
професор кафедри обліку в кредитних і бюджетних
установах та економічного аналізу
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail:svs3@ukr.net

ПЕРСПЕКТИВИ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ В СЕКТОРІ ЗАГАЛЬНОГО ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ОНОВЛЕНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ВИЩУ ОСВІТУ

АНОТАЦІЯ. У статті розглянуто питання підготовки та перепідготовки фахівців з бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в секторі загального державного управління та сформовано підходи до її удосконалення. У контексті нововведень Закону України «Про вищу освіту» опрацьовано питання компетентнісного підходу на усіх п'яти вищій освіті. У статті проаналізовано існуючі підходи до підготовки фахівців з бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в секторі загального державного управління та сформовані рекомендації щодо їх удосконалення. У статті презентовано змістовне наповнення вперше сформованих науки модулю спеціальної підготовки к «Бухгалтерський облік в управлінні бюджетними установами», а також дисциплін його вибіркової складової — «Системи і моделі бюджетного обліку» та «Правове забезпечення бюджетного обліку». Зроблено висновки про необхідність комплексного опанування представлених наук/дисциплін, що сприятиме подоланню існуючих прогалин у формуванні компетентностних характеристик здобувачів вищої освіти за спрямуванням «Облік і контроль в секторі загального державного управління».

КЛЮЧОВІ СЛОВА: вища освіта, компетентності, бухгалтерський облік, контроль, аналіз, науки, дисципліни, магістерська програма

Постановка проблеми і її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Обрання Україною курсу на євроінтеграцію поставило передусім питання про модернізацію економіки країни на засадах інноваційно-інвестиційного розвитку. Вирішення цього завдання не можливе без підготов-

ки вищою школою висококваліфікованих економічних кадрів, що, в свою чергу, потребує перегляду підходів у сфері змістовно-якісного її наповнення. Першим кроком у цьому напрямку стало прийняття Закону України «Про вищу освіту». Нагадаймо, що відповідно до ст. 2 останнього нормативного акту під вищою освітою слід розуміти «... сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у вищому навчальному закладі (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти», в той час як «...якість вищої освіти — рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти...» [1]. Вочевидь, центральною позицією вищої освіти виступають компетентності, які, відповідно до вищезначеного законодавчого акту, є «...динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти документу...» [1]. Сучасні підходи до вищої освіти в Україні передбачають виокремлення п'яти взаємопов'язаних рівнів, а саме: початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти; перший (бакалаврський) рівень; другий (магістерський) рівень; третій (освітньо-науковий) рівень; науковий рівень. Вочевидь, їх взаємозв'язок, органічно-логічне поєднання та синергійний ефект від їх послідовної реалізації можливі за умов формування цілісної системної моделі компетентностей в цілому, та в межах економічної освіти зокрема.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематикою підготовки фахівців з бухгалтерського обліку, контролю та аналізу вітчизняні вчені переймаються не одне десятиліття, про що свідчить значний, хоча й невичерпаний перелік їх публікацій [2—24]. Нагадаймо, що найактивнішу участь у цій дискусії у різні часи приймали відомі вчені-обліковці: Бондар М.І., Бутинець Ф.Ф., Гуцайлюк З.В., Кіндрацька Л.М. Кузьмінський Ю.А., Лазаришина І.Д., Мних Є.В., Свірко С.В., Соп-

ко В.В., Чижевська Л.М., Чумаченко М.Г., Швець В.В. [2—15, 19, 22—24]. У їх публікаціях розглядалися загальні питання підготовки фахівців в умовах зміни як облікового (гармонізації вітчизняного обліку до міжнародних підходів), так освітнього середовища (запровадження Болонської системи освіти). Втім, не зважаючи на потужність бюджетного сектору України, в межах якою налічується 75,5 тис. розпорядників та одержувачів бюджетних коштів [25], праці з питань підготовки фахівців з бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в секторі загального державного управління фактично належать виключно автору даної публікації — Свірко С.В. [26—28].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. В умовах реалізації нових завдань вищої школи, поставлених Законом України «Про вищу освіту» та Концепцією розвитку освіти України на період 2015—2025 рр. на тлі процесів гармонізації вітчизняного бюджетного обліку до міжнародних положень облікової теорії та практики механізм підготовки фахівців з бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в секторі загального державного управління потребує подальшого удосконалення [1, 29].

Формулювання мети і завдання дослідження. Метою даної праці є опрацювання підходів до підготовки фахівців з бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в секторі загального державного управління в умовах модернізації вищої школи України.

Виклад основного матеріалу з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Підготовка фахівців з бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в секторі загального державного управління (раніше бюджетних установ та фінансових органів) здійснюється доволі обмежено і навіть фрагментарно: йдеться про відсутність базової підготовки на перших двох рівнях вищої освіти — початковому та першому (бакалаврському) (за виключенням предмету «Облік в бюджетних установах») — і фактичному початку підготовки фахівців на другому — магістерському рівні. Нагадаймо, що структура вищої освіти з прийняттям нового Закону України «Про вищу освіту» набула такого вигляду (табл. 1).

Таблиця 1

Рівнево-ступенева структура вищої освіти в Україні

Рівень	Характеристика рівня	Відповідний ступінь
початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти	передбачає здобуття особою загальнокультурної та професійно орієнтованої підготовки, спеціальних умінь і знань, а також певного досвіду їх практичного застосування з метою виконання типових завдань, що передбачені для первинних посад у відповідній галузі професійної діяльності	молодший бакалавр
перший (бакалаврський) рівень	передбачає здобуття особою теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю	бакалавр
другий (магістерський) рівень	передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності	магістр
третій (освітньо-науковий) рівень	передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення	доктор філософії
науковий рівень	передбачає набуття компетентностей з розроблення і впровадження методології та методики дослідницької роботи, створення нових системуютьорюючих знань та/або прогресивних технологій, розв'язання важливої наукової або прикладної проблеми, яка має загальнонаціональне або світове значення	доктор наук

Вочевидь, такий підхід обмежує можливості майбутніх здобувачів освітньо-наукового та наукового рівня за вказаним спрямуванням, оскільки: набуті знання в процесі вивчення загальних дисциплін за спеціальністю (раніше «Облік і аудит», тепер — «Облік і оподаткування» [30]) на початковому та першому рівні освіти не дозволяють опрацювати та зрозуміти проблематику бухгалтерського обліку, контролю та аналізу в секторі загального державного управління, при цьому другий (магістерський) рівень, як правило, завдяки практиці, дозволяє сформувати переважно практичну уяву про облікове, контрольне, аналітичне забезпечення управління основними суб'єктами вищевказаного інституційного сектора. Також існуючий підхід обмеженої в часі підготовки фахівців за спеціальністю «Облік і контроль в секторі загального державного управління» фактично робить неможливою повну легітимізацію нового Закону України «Про вищу освіту» оскільки закріплює розрив наскрізного компетентнісного підходу, який закладений в основу даного нормативного акту вищого ступеня регламентації. Вирішення цієї проблеми полягає у виокремленні вказаної спеціалізації на початковому рівні вищої освіти — так званому короткому циклі.

За збереженням наявного підходу компромісним рішенням вочевидь виступає закріплений новим Законом України «Про вищу освіту» порядок підготовки магістрів впродовж 1,5/1,8 річного начального плану. На вирішення цього завдання в межах навчального плану ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» за магістерською програмою «Облік і контроль в секторі загального державного управління» було сформовано комплекс дисциплін, опанування яких дозволить здобувачам магістерського ступеня більш повно опрацювати питання бухгалтерського обліку, контролю та аналізу в секторі загального державного управління (табл. 2).

Розгляд діючого дотепер навчального плану свідчить про певні відмінності наявних і запланованих до впровадження науку/дисциплін. Йдеться, перед усім, про таку вперше сформовану науку-модуль спеціальної підготовки, як «Бухгалтерський облік в управлінні бюджетними установами», а також вперше розроблені дисципліни його вибіркової складової: «Системи і моделі бюджетного обліку» та «Правове забезпечення бюджетного обліку».

Таблиця 2

Перелік наук та дисциплін за магістерською програмою
8509/3 «Облік і контроль в секторі загального державного
управління»

№ п/п	Назва наук, дисциплін
1. Нормативні дисципліни	
1.1.	Глобальна економіка
1.2.	Інноваційний розвиток підприємства
1.3.	Методологія наукових досліджень в обліку і аудиті
2. Модуль спеціальної підготовки	
2.1.	Бухгалтерський облік в управлінні бюджетними установами
2.2.	Організація бухгалтерського обліку в бюджетних уставах
2.3.	Соціальна відповідальність
2.4.	Облік та звітність за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку для державного сектору
2.5.	Методика і організація аудиту в секторі загального державного управління
2.6.	Фінансовий аналіз в бюджетних установах
	2.2. Варіативна складова
2.2.1.	Системи і моделі бюджетного обліку
2.2.2.	Правове забезпечення бюджетного обліку
2.2.3.	Облік виконання бюджетів в органах Державної казначейської служби України
2.2.4.	Державний фінансовий контроль
2.2.5.	Звітність бюджетних установ
2.2.6.	Управлінський облік в бюджетних установах
2.2.7.	Внутрішній аудит в секторі загального державного управління
2.2.8.	Управлінські інформаційні системи в обліку, аналізі та аудиті в секторі загального державного управління

Закінчення табл. 2

№ п/п	Назва наук, дисциплін
3. Модуль практичної підготовки	
3.1.	Міжпредметний тренінг
3.2.	Практика
3.3.	Попередній захист МДР
3.4.	Підготовка та захист магістерської дипломної роботи

Центральну позицію проміж перелічених наук/дисциплін обіймає наука «Бухгалтерський облік в управлінні бюджетними установами», що пояснюється сучасними тенденціями економічного розвитку в світі. Йдеться про поглиблення інтеграційних процесів, які притаманні сучасній світовій економіці, які, в свою чергу, обумовили формування принципово нових вимог до системи управління бюджетними установами, зокрема і до бухгалтерського обліку як інформаційного джерела для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на всіх рівнях управління. Дана дисципліна пов'язана з дисциплінами як бакалаврського, так і магістерського рівня підготовки, зокрема з курсами: «Економічна теорія», «Економіка підприємства», «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік», «Облік в бюджетних установах», «Фінанси», «Бюджетний менеджмент», «Господарське законодавство», «Інформаційні системи і технології в обліку», «Управлінський облік і аналіз в бюджетних установах», «Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах».

Метою опанування науки в контексті підготовки магістрів спеціальності 8509/3: формування сучасної системи знань з питань підготовки та надання облікової інформації як основи для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на всіх рівнях управління бюджетними установами. Основні завдання науки є: вивчення концептуальних засад застосування результатів підсистеми бухгалтерського обліку як інформаційного джерела системи управління бюджетними установами; набуття вмінь побудови та трансформації підсистеми бухгалтерського обліку в системі управління бюджетними установами; вивчення методик і техніки надання облікової інформації для сучасних і потенційних потреб

управління бюджетними установами; формування професійних суджень у сфері бухгалтерського обліку в управлінні бюджетними установами, при розробці та реалізації стратегії економічного суб'єкту. Предмет науки виступає сукупність теоретичних і практичних питань формування і надання облікової інформації для управління бюджетними установами.

Опанування науки дозволить сформувати у студентів такі компетенції щодо спеціалізованого об'єкта професійної діяльності фахівців магістерського рівня підготовки за програмою «Облік і контроль в секторі загального державного управління»:

1. Знання загальних положень та особливостей функціонування бюджетних установ як своєрідних суб'єктів господарювання та механізму їх управління.

2. Знання теоретичних, методичних і практичних засад використання даних бухгалтерського обліку як інформаційного забезпечення управління бюджетних установ.

3. Вміння застосовувати інструментарій бухгалтерського обліку в управлінні бюджетними установами.

4. Досконало знати нормативне забезпечення бухгалтерського обліку в бюджетних установах.

5. Вміння формувати експертну думку та професійне судження щодо побудови та трансформації системи бухгалтерського обліку для потреб управління економічним суб'єктом.

6. Володіння теоретичними знаннями та практичними навичками управління обліковою інформацією: вміти оцінювати інформацію щодо майбутніх витрат і доходів для прийняття управлінських рішень; вміти формувати та використовувати інформацію для забезпечення режиму економії бюджетних коштів; вміти формувати та надавати облікову інформацію щодо забезпечення цільового використання бюджетних коштів; вміти формувати та надавати облікову інформацію щодо забезпечення збереження майна; вміти формувати та надавати облікову інформацію для управління видатками за захищеними статтями бюджету; вміти формувати та надавати облікову інформацію для забезпечення виконання бюджетних програм; вміти формувати, надавати та інтерпретувати облікову інформацію для управління ризиками економічного суб'єкта; вміти консультувати управлінський персонал економічного суб'єкта щодо облікової інформації, наданої в бухгалтерських звітах.

7. Вміння будувати систему бухгалтерського обліку для потреб управління.

8. Вміння оцінювати якість облікової інформації.

9. Вміння використовувати бухгалтерський облік як інформаційне джерело системи стратегічного управління бюджетними установами.

Зміст дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні бюджетними установами» за окремими модулями та темами визначено таким чином:

Модуль 1. Загальні положення облікового забезпечення управління бюджетними установами.

Тема 1. Бюджетні установи як своєрідні економічні суб'єкти та механізм їх управління.

Тема 2. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління бюджетними установами.

Тема 3. Інструментарій бухгалтерського обліку в інформаційному забезпеченні прийняття управлінських рішень в бюджетних установах.

Тема 4. Нормативне та професійне забезпечення якості облікової інформації в управлінні бюджетними установами.

Модуль 2. Обліковий супровід прийняття управлінських рішень в бюджетних установах.

Тема 5. Оцінка майбутніх витрат і доходів та прийняття управлінських рішень.

Тема 6. Бухгалтерський облік в забезпеченні режиму економії бюджетних коштів.

Тема 7. Облікове забезпечення цільового використання бюджетних коштів.

Тема 8. Бухгалтерський облік в забезпеченні збереження майна бюджетних установ.

Тема 9. Бухгалтерський облік в управлінні видатками за захищеними статтями бюджету.

Тема 10. Облікове забезпечення виконання бюджетних програм.

Тема 11. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками бюджетних установ.

Тема 12. Бухгалтерський облік в стратегічному управлінні бюджетними установами.

Не менш важливу позицію в навчальному плані магістерського рівня за програмою «Облік і контроль в секторі загального державного управління» обіймає дисципліна вибіркового циклу «Системи і моделі бюджетного обліку», оскільки без вивчення

історії вказаної підсистеми національного бухгалтерського обліку не можливо визначити шляхи його подальшого розвитку. Системно-модельний підхід, закладений у основу даної дисципліни, передбачає попереднє опанування здобувачами магістерського рівня питань філософії та методології наукових досліджень, а також набуття знань у галузі історія економіки та економічної думки в цілому в світі та в Україні. Дана дисципліна пов'язана з дисциплінами як бакалаврського, так і магістерського рівня підготовки, зокрема з курсами: «Системи і модної бухгалтерського обліку», «Облік в бюджетних установах», «Бюджетний менеджмент», «Правове забезпечення бюджетного обліку», «Управлінський облік в бюджетних установах», «Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах», «Фінансовий аналіз в бюджетних установах», «Звітність бюджетних установ», «Облік виконання бюджетів в органах Державної казначейської служби України». Основними завданнями дисципліни є: вивчення еволюції бюджетного обліку в контексті понять «система», «процес», «модель» та їх елементів; опанування основних категорій бюджетного обліку; набуття вмінь відтворення побудови та трансформації систем і моделей бюджетного обліку в межах відповідних історичних етапів; опрацювання загальних підходів до визначення перспектив розвитку бюджетного обліку на короткочасну перспективу. Предметом дисципліни виступає сукупність теоретичних, методологічних, методичних та організаційних питань бюджетного обліку в контексті його історичного розвитку.

Опанування дисципліни дозволить сформувати у студентів наступні компетенції щодо спеціалізованого об'єкта професійної діяльності фахівців магістерського рівня підготовки за програмою «Облік і контроль в секторі загального державного управління»:

1. Знання загальних підходів до системно-модельного підходу у вивченні історії бюджетного обліку, складових та елементів системи та моделей бюджетного обліку в цілому.

2. Знання основних етапів розвитку бюджетного обліку та їх особливостей на тлі демонстрації творчого підходу до їх осмислення в контексті володіння культурою мислення, оперативного сприйняття інформації, здатності до узагальнення і аналізу.

3. Вміння виокремлювати основні проблеми історичного розвитку бюджетного обліку та їх причинно-наслідкові зв'язки в контексті загального розвитку економіки та суспільства.

4. Вміння аналізувати та критично оцінювати основні облікові підходи у їх історичному розвитку.

5. Володіти загальними положеннями нормативного забезпечення бюджетного обліку та його історичного розвитку.

6. Володіння теоретичними знаннями та практичними навичками щодо пооб'єктного бюджетного обліку, зокрема в розрізі: доходів і витрат, видатків, розрахунків, необоротних активів, запасів, зобов'язань, капіталу та інших об'єктів обліку суб'єктів бюджетного обліку.

7. Вміння будувати моделі бюджетного обліку відповідно до основних етапів його розвитку.

8. Вміння застосовувати методи історичного дослідження в процесі самостійного опрацювання питань розвитку бюджетного обліку.

9. Володіння навичками моделювання системи бюджетного обліку в історичній перспективі.

Зміст дисципліни «Системи і моделі бюджетного обліку» за окремими модулями та темами визначено у такій послідовності:

Модуль 1. Загальні положення системно-модельного підходу до вивчення розвитку бюджетного обліку.

Тема 1. Бюджетного обліку в контексті вчення про системи.

Тема 2. Моделі та моделювання бюджетного обліку.

Тема 3. Інструментарій та елементи бюджетного обліку.

Тема 4. Складові забезпечення бюджетного обліку.

Тема 5. Методологія історичного дослідження бюджетного обліку: методи, інструментарій, процедури.

Модуль 2. Еволюція бюджетного обліку

Тема 6. Першоджерела розвитку бюджетного обліку та первинні етапи його історії.

Тема 7. Становлення бюджетного обліку за часів середньовіччя.

Тема 8. Бюджетний облік у історії людства нового часу.

Тема 9. Новітня історія бюджетного обліку.

Тема 10. Бюджетний облік на межі тисячоліть.

Дисципліна «Правове забезпечення бюджетного обліку» призвана забезпечити ґрунтовне оволодіння основами нормативного забезпечення як діяльності суб'єктів бюджетного обліку, так власне останнього. Дана дисципліна пов'язана з усіма науками/дисциплінами циклу магістерської підготовки, а її опанування дозволить сформувати у студентів компетенції щодо знання нор-

мативно-правового забезпечення бюджетного обліку, уміння та практичні навички із застосування нормативно-правових актів.

Зміст дисципліни «Правове забезпечення бюджетного обліку» за окремими модулями та темами визначено у таким чином:

Модуль 1. Бюджетний облік в загальних нормативних актах вищого рівня субординації

Тема 1. Інститут бюджетного обліку: загальнотеоретичні позиції.

Тема 2. Бюджетний облік в загальних нормативних актах законодавчої та виконавчої влади.

Тема 3. Бюджетний облік в загальних нормативних актах з бухгалтерського обліку.

Тема 4. Податкове законодавство у забезпеченні бюджетного обліку.

Модуль 2. Бюджетне законодавство як базис бюджетного обліку

Тема 5. Бюджетний кодекс як базовий інструмент регламентації бюджетного обліку.

Тема 6. Нормативне забезпечення обліку _оручення_ рац активів.

Тема 7. Нормативне забезпечення обліку фінансових активів.

Тема 8. Нормативне забезпечення обліку коштів бюджетів, розпорядників бюджетних коштів і бюджетних розрахунків.

Тема 9. Нормативне забезпечення обліку капіталу та фінансового результату.

Тема 10. Нормативне забезпечення обліку зобов'язань.

Тема 11. Нормативне забезпечення обліку доходів і витрат.

Тема 12. Нормативне забезпечення складання бухгалтерської звітності.

Сфера реалізації набутих знань за результатами опанування вказаних наук/дисциплін у майбутній професії — практичні діяльність провідних фахівців і керівників облікових і фінансово-економічних служб і підрозділів установ сектору загального державного управління; у науково-дослідній діяльності в якості аспірантів, докторантів ВНЗ.

Комплексне опанування представлених наук/дисциплін сприятиме подоланню існуючих прогалин у формування компетентностних характеристик здобувачів вищої освіти за спрямуванням «Облік і контроль в секторі загального державного управління», а подальша розбудова наскрізної моделі підготовки здобувачів різних ступенів вищої освіти — від молодшого бакалавра до док-

тора наук — сприятиме розвитку як практичної, так і наукової діяльності в зазначеній сфері.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Кількісне зростання здобувачів вищої освіти, що відбулося в період незалежності України (за 1991–2013 рр. показники кількості студентів, які здобувають вищу освіту у ВНЗ I–IV рівнів акредитації зросли з 1,6154 млн до 2,0527 млн) на тлі процесів євроінтеграції вимагає значних змін, які полягають не тільки в «...трансформації наявних інституцій, організаційних і освітніх практик відповідно до мінливих умов, ...а й розбудови нових форм організації освітньої діяльності, ґрунтованих на прогнозуванні і швидкому реагуванні на виклики сьогодення ...» з метою перетворення «...освіти на систему, здатну до саморегуляції — відповідно до викликів суспільного розвитку, які постійно змінюються всіх представників усього освітнього...» [31]. Активне творче долучення до цього процесу професорсько-викладацького складу, що безпосередньо опановує та впроваджує в життя оновлені освітні підходи та механізми, сприятиме перевірці останніх на життєздатність і дієвість, а отже, підвищенню ефективності освітнього процесу.

Бібліографічний список

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. *Свірко С.В.* Формування нової концепції підготовки економічних кадрів у ВНЗ України: досвід і проблеми // Теорії мікромакроекономіки. — Вип. 9. — К., 2001. — С. 50—53.
3. *Сопко В.В.* Болонський процес: питання вищої освіти і науки за спеціальністю «Бухгалтерський облік (контроль), аналіз та аудит» // Бухгалтерський облік і аудит. — 2004. — № 6. — С. 25—30.
4. *Сопко В.В.* Болонський процес: питання вищої освіти і науки за спеціальністю «Бухгалтерський облік (контроль), аналіз та аудит» // Бухгалтерський облік і аудит. — 2004. — № 7. — С. 24—29.
5. *Сопко В.В.* Болонський процес: питання вищої освіти і науки за спеціальністю «Бухгалтерський облік і аудит» // Бухгалтерський облік і аудит. — 2004. — № 9. — С. 26—28.

6. *Сопко В.В.* Болонський процес: питання вищої освіти і науки за спеціальністю «Бухгалтерський облік, контроль, аналіз, аудит» // Бухгалтерський облік і аудит. — 2004. — № 10. — С. 22—30.

7. *Швець В.* Стандартизація бухгалтерської освіти в Україні: організація та методика здійснення // Бухгалтерський облік і аудит. — 2003. — № 5. — С. 21—31.

8. *Мних Є.В.* До питань трансформації системи підготовки фахівців з обліку та аудиту // Бухгалтерський облік і аудит. — 2004. — № 10. — С. 31—32.

9. *Мних Є.В.* Проблеми професійної підготовки спеціалістів з обліку і аудиту в умовах інтеграції європейської освіти // Бухгалтерський облік і аудит. — 2004. — №5. — С. 25—27.

10. *Бутинець Ф.Ф.* Бухгалтерська освіта і Болонський процес: уніфікація чи гармонізація // День. — 2005. — №154. — С. 1—3.

11. *Кузьмінський Ю.А., Мельничук М.Г.* Болонський процес: удосконалення викладання бухгалтерського обліку для економістів та правознавців у ВНЗ закладах України // Бухгалтерський облік і аудит. — 2004. — № 8. — С. 37—40.

12. *Гуцайлюк З.В.* Реформування системи підготовки кадрів облікових працівників в Україні // Вісник. Сер.: Економіка. — Вип. 52. — К.: Київський національний університет ім. Т. Шевченка. — 2001. — С. 20—22.

13. *Гуцайлюк З.В.* Ще раз про вдосконалення бухгалтерського обліку в контекст Болонського процесу // Бухгалтерський облік і аудит. — 2004. — № 10. — С. 31—32.

14. *Свірко С.В.* Якісна підготовка спеціалістів з бухгалтерського обліку як один з елементів успішної організації бухгалтерського обліку // Формування ринкової економіки. Збірник наукових праць. Вип. 15. — К.: КНЕУ, 2006. — С. 289—299.

15. *Чижевська Л.В.* Бухгалтерський облік як професійна діяльність: теорія, організація, прогноз розвитку: Монографія. — Житомир: ЖДТУ, 2007. — 528 с.

16. *Білоусова І., Голов С.* Ефективні антикризові заходи потребують сильної і сучасної бухгалтерської професії // Голос України. — 2009. — № 49 (4549). — 19 березня. — С.7.

17. *Чернелевський Л. М.* Проблеми і шляхи підвищення якості підготовки фахівців вищої кваліфікації з обліку і аудиту / Л. М. Чернелевський // Бухгалтерський облік і аудит. — 2008. — № 9. — С. 64—65.

18. *Пальчук О. В.* Посилення практичної складової підготовки фахівців з бухгалтерського обліку / О.В. Пальчук, В.М. Савченко // Наукові

праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. — 2009. — Вип. 16(2). — С. 32—39. — Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npkntu_e_2009_16\(2\)__7.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npkntu_e_2009_16(2)__7.pdf)

19. *Чумаченко М.Г., Свірко С.В.* Пошуки нових орієнтирів української економічної освіти у підготовці фахівців за обліковими спеціальностями: реалії вітчизняних потреб та досвід розвинутих країн заходу // *Фінанси, облік і аудит. Збірник наукових праць.* — Вип.15. — К.: КНЕУ, 2010. — С. 352—365.

20. *Кравченко О.В.* Концепція підготовки фахівців з обліку та аудиту в контексті інтеграційних і глобалізаційних процесів // *Междисциплинарные исследования в науке и образовании.* — 2012. — № 1 К; URL: www.es.rae.ru/mino/158-1167 (дата обращения: 27.05.2015).

21. *Саюн А. О.* Проблеми підготовки фахівців з обліку, аналізу та аудиту / А. О. Саюн, О. Р. Хотькіна // *Фінансовий простір.* — 2013. — № 1. — С. 147—150. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Fin_pr_2013_1_32.pdf

22. *Бондар М.І., Свірко С.В.* Інноваційна парадигма сучасної бухгалтерської освіти та науки в університеті // *Вища школа : Науково-практичне видання.* — 2012. — № 4. — С. 54—66.

23. *Лазаришина І.Д.* Підготовка фахівців за спеціальністю «Облік і аудит» у контексті інтеграції до Європейського простору вищої освіти / І. Лазаришина, О. Павелко // *Нова педагогічна думка.* — 2013. — № 1.1. — С. 117. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npd_2013_1_30.pdf

24. *Кіндрацька Л. М.* Наука і практика як чинник успішності підготовки фахівців обліково-аналітичного спрямування / Л. М. Кіндрацька // *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку.* — 2014. — № 797. — С. 80—84. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VNULPM_2014_797_12.pdf

25. Інформація щодо кількості установ та організацій, включених до Єдиного реєстру розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів станом на 25.05.2015 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/publish/article/259945>

26. *Свірко С.В.* Бухгалтерський облік в бюджетних установах України: методологія і організація: дис... д-ра екон. наук: 08.06.04 / Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана. — К., 2006. — 520 с.

27. *Свірко С.В.* Проблеми та перспективи підготовки фахівців з бухгалтерського обліку для бюджетних установ України // *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Міжнарод-*

ний збірник наукових праць. Вип. 2 (8). — Житомир: ЖДТУ. — 2007. — С. 170—184.

28. *Свірко С.В., Фаріон А.І.* Підготовка та перепідготовка облікових фахівців в умовах модернізації бухгалтерського обліку в секторі загального державного управління // *Фінанси, облік і аудит*. Зб. наук. праць. — Вип 21. — К.: КНЕУ, 2013. — С. 286—299.

29. Проект концепції розвитку освіти України на період 2015—2025 рр. [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://osvita.ua/doc/files/news/435/43501/project_30102014.doc

30. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04. 2015 № 266 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248149695>

31. Проект концепції розвитку освіти України на період 2015—2025 рр. [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://osvita.ua/doc/files/news/435/43501/project_30102014.doc

References

1. Pro vyshhu osvitu: Zakon Ukrainy vid 01.07.2014 № № 1556-VII [Elektronnyj resurs]. — Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/> [In Ukrainian]

2. Svirko S.V. Formuvannja novoi' koncepcii' pidgotovky ekonomichnyh kadriv u VNZ Ukrainy: dosvid i problemy // *Teorii' mikro-makroekonomiky*. — Vyp.9. — Kyi'v, 2001. — S. 50—53. [In Ukrainian]

3. Sopko V.V. Bolons'kyj proces: pytannja vyshhoi' osvity i nauky za special'nistju «Buhgalters'kyj oblik (kontrol'), analiz ta audyt» // *Buhgalters'kyj oblik i audyt*. — 2004. — № 6. — S. 25—30. [In Ukrainian]

4. Sopko V.V. Bolons'kyj proces: pytannja vyshhoi' osvity i nauky za special'nistju «Buhgalters'kyj oblik (kontrol'), analiz ta audyt» // *Buhgalters'kyj oblik i audyt*. — 2004. — № 7. — S. 24—29. [In Ukrainian]

5. Sopko V.V. Bolons'kyj proces: pytannja vyshhoi' osvity i nauky za special'nistju «Buhgalters'kyj oblik i audyt» // *Buhgalters'kyj oblik i audyt*. — 2004. — № 9. — S. 26—28 [In Ukrainian]

6. Sopko V.V. Bolons'kyj proces: pytannja vyshhoi' osvity i nauky za special'nistju «Buhgalters'kyj oblik, kontrol', analiz, audyt» // *Buhgalters'kyj oblik i audyt*. — 2004. — № 10. — S. 22—30. [In Ukrainian]

7. Shvec' V. Standartyzacija buhgalters'koi' osvity v Ukrai'ni: organizacija ta metodyka zdijsnennja // Buhgalters'kyj oblik i audyt. — 2003. — № 5. — S. 21—31. [In Ukrainian]

8. Mnyh Je.V. Do pytan' transformacii' systemy pidgotovky fahivciv z obliku ta audytu // Buhgalters'kyj oblik i audyt. — 2004. — № 10. — S. 31—32 [In Ukrainian]

9. Mnyh Je.V. Problemy profesijnoi' pidgotovky specialistiv z obliku i audytu v umovah integracii' jevropejs'koi' osvity // Buhgalters'kyj oblik i audyt. — 2004. — №5. — S. 25—27. [In Ukrainian]

10. Butynec' F.F. Buhgalters'ka osvita i Bolons'kyj proces: unifikacija chy garmonizacija // Den'. — 2005. — №154. — S. 1—3 [In Ukrainian]

11. Kuz'mins'kyj Ju.A., Mel'nychuk M.G. Bolons'kyj proces: udoskonalennja vykladannja buhgalters'kogo obliku dlja ekonomistiv ta pravoznavciv u VNZ zakladah Ukrai'ny // Buhgalters'kyj oblik i audyt. — 2004. — № 8. — S. 37—40. [In Ukrainian]

12. Gucajľjuk Z.V. Reformuvannja systemy pidgotovky kadriv oblikovyh pracivnykiv v Ukrai'ni // Visnyk. Ser.: Ekonomika — Vyp.52.— K.: Kyi'vs'kyj nacional'nyj universytet im. T. Shevchenka. — 2001. — S. 20—22. [In Ukrainian]

13. Gucajľjuk Z.V. Shhe raz pro vdoskonalennja buhgalters'kogo obliku v kontekst Bolons'kogo procesu // Buhgalters'kyj oblik i audyt. — 2004. — № 10. — S. 31—32. [In Ukrainian]

14. Svirko S.V. Jakisna pidgotovka specialistiv z buhgalters'kogo obliku jak odyz z elementiv uspishnoi' organizacii' buhgalters'kogo obliku // Formuvannja rynkovoï ekonomiky. Zbirnyk naukovykh prac'. Vyp. 15. — K.: KNEU, 2006. — S. 289—299. [In Ukrainian]

15. Chyzhevs'ka L.V. Buhgalters'kyj oblik jak profesijna dijaly'nist': teorija, organizacija, prognoz rozvytku: Monografija. — Zhytomyr: ZhDTU, 2007. — 528 s. [In Ukrainian]

16. Bilousova I., Golov S. Efektyvni antykryzovi zahody potrebujut' syl'noi' i suchasnoi' buhgalters'koi' profesii' // Golos Ukrai'ny. — 2009. — № 49 (4549). — 19 bereznja. — S. 7. [In Ukrainian]

17. Chernelevs'kyj, L. M. Problemy i shljahy pidvyshhennja jakosti pidgotovky fahivciv vyshhoï kvalifikacii' z obliku i audytu / L. M. Chernelevs'kyj // Buhgalters'kyj oblik i audyt. — 2008. — № 9. — S. 64—65. [In Ukrainian]

18. Pal'chuk O. V. Posylennja praktychnoi' skladovoi' pidgotovky fahivciv z buhgalters'kogo obliku / O. V. Pal'chuk, V. M. Savchenko // Naukovi praci Kirovograds'kogo nacional'nogo tehničnogo universytetu. Ekonomichni nauky. — 2009. — Vyp. 16(2). — S. 32—39. — Rezhym

dostupu: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npkntu_e_2009_16\(2\)__7.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npkntu_e_2009_16(2)__7.pdf) [In Ukrainian]

19. Chumachenko M.G., Svirko S.V. Poshuky novyh orijentyriv ukrai'ns'koi' ekonomichnoi' osvity u pidgotovci fahivciv za oblikovymy special'nostjamy: realii' vitchyznjanyh potreb ta dosvid rozvynutyh krai'n zahodu // *Finansy, oblik i audyt. Zbirnyk naukovyh prac'*. — Vyp.15. — K.: KNEU, 2010. — S. 352—365. [In Ukrainian]

20. Kravchenko O.V. Koncepcija pidgotovky fahivciv z obliku ta audytu v konteksti integracijnyh i globalizacijnyh procesiv // *Mezhdyscyplynarnye issledovanyja v nauke y obrazovanyu*. — 2012. — № 1 K; URL: www.es.rae.ru/mino/158-1167 (data obrashhenija: 27.05.2015). [In Ukrainian]

21. Sajun A. O. Problemy pidgotovky fahivciv z obliku, analizu ta audytu / A. O. Sajun, O. R. Hot'kina // *Finansovyj prostir*. — 2013. — № 1. — S. 147—150. — Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Fin_pr_2013_1_32.pdf [In Ukrainian]

22. Bondar M.I., Svirko S.V. Innovacijna paradygma suchasnoi' buhgalters'koi' osvity ta nauky v universyteti // *Vyshha shkola : Naukovo-praktyчне vydannja*. — 2012. — № 4. — S. 54—66. [In Ukrainian]

23. Lazaryshyna I.D. Pidgotovka fahivciv za special'nistju «Oblik i audyt» u konteksti integracij' do Jevropejs'kogo prostoru vyshhoi' osvity / I. Lazaryshyna, O. Pavelko // *Nova pedagogichna dumka*. — 2013. — № 1.1. — S. 117. — Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npd_2013_1_30.pdf [In Ukrainian]

24. Kindrac'ka L. M. Nauka i praktyka jak chynnyk uspishnosti pidgotovky fahivciv oblikovo-analitychnogo sprjamuvannja / L. M. Kindrac'ka // *Visnyk Nacional'nogo universytetu «L'vivs'ka politehnika». Menedzhment ta pidpryjemnyctvo v Ukrai'ni: etapy stanovlennja i problemy rozvytku*. — 2014. — № 797. — S. 80—84. — Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VNULPM_2014_797_12.pdf [In Ukrainian]

25. Informacija shhodo kil'kosti ustanov ta organizacij, vkljuchenyh do Jedynogo rejestru rozporjadnykiv bjudzhetnyh koshtiv ta oderzhuvachiv bjudzhetnyh koshtiv stanom na 25.05.2015 [Elektronnyj resurs]. — Rezhym dostupu: <http://treasury.gov.ua/main/uk/publish/article/259945> [In Ukrainian]

26. Svirko S.V. Buhgalters'kyj oblik v bjudzhetnyh ustanovah Ukrai'ny: metodologija i organizacija: dys... d-ra ekon. nauk: 08.06.04 / Kyi'vs'kyj nacional'nyj ekonomichnyj un-t im. Vadyma Get'mana. — K., 2006. — 520 s. [In Ukrainian]

27. Svirko S.V. Problemy ta perspektyvy pidgotovky fahivciv z buhgalters'kogo obliku dlja bjudzhetnyh ustanov Ukrai'ny // Problemy teorii' ta metodologii' buhgalters'kogo obliku, kontrolju i analizu. Mizhnarodnyj zbirnyk naukovykh prac'. Vyp. 2 (8). — Zhytomyr: ZhDTU. — 2007. — S. 170—184. [In Ukrainian]

28. Svirko S.V., Farion A.I. Pidgotovka ta perepidgotovka oblikovykh fahivciv v umovah modernizacii' buhgalters'kogo obliku v sektori zagal'nogo derzhavnogo upravlinnja // Finansy, oblik i audyt. Zbirnyk naukovykh prac'. — Vyp 21. — K.: KNEU, 2013. — S. 286—299. [In Ukrainian]

29. Proekt koncepcii' rozvytku osvity Ukrai'ny na period 2015 — 2025 r.r. [Elektronnyj resurs] — Rezhym dostupu: http://osvita.ua/doc/files/news/435/43501/project_30102014.doc [In Ukrainian]

30. Pro zatverdzhennja pereliku galuzej znan' i special'nostej, za jakomy zdijsnjujet'sja pidgotovka zdobuvachiv vyshhoi' osvity: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrai'ny № 266 vid 29.04. 2015 [Elektronnyj resurs] — Rezhym dostupu: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248149695> [In Ukrainian]

31. Proekt koncepcii' rozvytku osvity Ukrai'ny na period 2015 — 2025 rr. [Elektronnyj resurs] — Rezhym dostupu: http://osvita.ua/doc/files/news/435/43501/project_30102014.doc [In Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 28 травня 2015р.

УДК 657:378

Свирко Светлана Владимировна,

доктор экон. наук, проф.,
професор кафедры учета в кредитных и бюджетных
учреждениях и экономического анализа
ГВУЗ «КНЭУ имени Вадима Гетьмана»
(03680, Украина, Киев, проспект Победы, 54/1)
E-mail: sv3@ukr.net

**Перспективы подготовки магистров по
бухгалтерскому учету, анализу и контролю в
секторе общего государственного управления в
контексте обновленного законодательства о
высшем образовании**

АННОТАЦИЯ. В статье рассмотрены вопросы подготовки и переподготовки специалистов по бухгалтерскому учету, анализу и контролю в

секторе общего государственного управления и сформирована подходы к ее совершенствованию. В контексте нововведений Закона Украины «О высшем образовании» проработан вопрос компетентностного подхода на всех пяти высшего образования. В статье проанализированы существующие подходы к подготовке специалистов по бухгалтерскому учету, анализу и контролю в секторе общего государственного управления и сформированы рекомендации по их усовершенствованию. В статье представлены содержательное наполнение впервые сформированных науки модулю специальной подготовки к «Бухгалтерский учет в бюджетными учреждениями», а также дисциплин его выборочной составляющей — «Системы и модели бюджетного учета» и «Правовое обеспечение бюджетного учета». Сделаны выводы о необходимости комплексного освоения представленных наук / дисциплин, будет способствовать преодолению существующих пробелов в формировании компетентностных характеристик соискателей высшего образования по направлению «Учет и контроль в секторе общего государственного управления».

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: высшее образование, компетентности, бухгалтерский учет, контроль, анализ, науки, дисциплины, магистерская программа.

UDC 657:378

Svirko Svitlana Volodymyrivna,

Dr. Ec. Sciences, Professor,
Professor Department of Accounting in credit
and budget institutions and economic analysis
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(54/1, Peremogy Av., Kyiv, 03680, Ukraine)
E-mail: sv3@ukr.net

Outlook preparation of master's degree holders on accounting, analysis and control in the sector of general government in a context updating of legislation on higher education

ABSTRACT. In the article the questions of training and retraining of accounting specialists, analysis and control of the general government and formed approaches to its improvement are observed. In the context of the innovations of the Law of Ukraine «On Higher Education» elaborated the question of competence approach in all five higher education. The article analyzed existing approaches to training specialists in accounting, analysis and control of the general government and formed recommendations for their improvement. The article presented the substance of the first science module formed special training for «Accounting in management of budgetary institutions» and subjects its selective component — «Systems and models of budget accounting» and «Legal security budget accounting.» The conclusions about the need for an

integrated mastering submitted sciences / disciplines that contribute to overcoming the existing gaps in the formation competence characteristics of applicants for higher education aspirations, «Accounting and Control in the sector general government.»

KEY WORDS: higher education, expertise, accounting, control, analysis, science, discipline, master program

УДК 657.28:336.71-057

Цятковська Олена Віталіївна,
аспірантка кафедри обліку в кредитних і
бюджетних установах та економічного аналізу,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail: lenochcka-14.03@yandex.ua

РОЗРАХУНКИ З ПРАЦІВНИКАМИ БАНКІВ ЯК ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ

АНОТАЦІЯ. Ефективність здійснення розрахунків з працівниками банків та їх достовірне відображення у бухгалтерському обліку вимагає дослідження питання економічної сутності даних операцій. Вирішення даного завдання неможливе без уточнення дефініції розрахунків з працівниками банків як об'єктів бухгалтерського обліку та аналізу. Проаналізовано останні дослідження і публікації, у яких започатковано розв'язання досліджуваної проблеми.

Застосовуючи у процесі дослідження загально-наукових методів пізнання виокремлено та надано трактування окремим термінам, та враховуючи це, обґрунтовано, що розрахунки з працівниками банків є важливими об'єктами бухгалтерського обліку та аналізу.

Результатом дослідження економічної сутності розрахунків з працівниками банків стало не лише вивчення даного питання, а й надання авторського трактування економічної сутності термінів, а саме «розрахунків», «дебіторської та кредиторської заборгованості за розрахунками з працівниками банків», «дебіторів» та «кредиторів» за даними розрахунками. Узагальнюючим результатом даного дослідження стало уточнення та надання визначення дефініції «розрахунки з працівниками банків».

Отримані результати сприятимуть розвитку наукових і практичних аспектів розрахунків з працівниками банків, а як результат їх застосування забезпечить ефективність управління установою, загалом, та персоналом, зокрема.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: розрахунки з працівниками, банк, бухгалтерський облік, аналіз.